

Новгородський А., Бондаренко М. (2022). Знахідки рідкісного гриба *Meripilus giganteus* (Pers.) P. Karst. на території Бережанського дендропарку (Тернопільська обл.) // Матеріали VII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти, аспірантів та молодих вчених «Актуальні питання розвитку біології та екології». – ДонНУ імені Василя Стуса (м. Вінниця, 16-17 листопада 2022 р.).

---

**ЗНАХІДКА РІДКІСНОГО ГРИБА *MERIPILUS GIGANTEUS* (PERS.) P. KARST. НА ТЕРИТОРІЇ БЕРЕЖАНСЬКОГО ДЕНДРОПАРКУ (ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛ.)**  
**THE RECORD OF RARE FUNGUS *MERIPILUS GIGANTEUS* (PERS.) P. KARST. FROM THE TERRITORY OF BEREZHANY ARBORETUM (TERNOPIL REGION)**

А. Новгородський, М. Бондаренко

A. Novgorodsky, M. Bondarenko

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків, Україна

andreynovgorodsky@gmail.com, dimasiy01@gmail.com

*Meripilus giganteus* (Fr.) P. Karst. (Polyporales, Agaricomycetes, Basidiomycota), also known as Giant Polypore – relict saprotrophic fungus that lives in the old natural forests of the Northern Hemisphere and causes white rot of wood. In Ukraine, it is quite rare and occurs mainly in the mountainous regions of the country. In 2022, its basidiomata were registered under a giant old beech tree on the territory of the old park (Berezhany arboretum, Ternopil district, Ukraine).

*Meripilus giganteus* (Fr.) P. Karst., відомий також як Гігантський трутовик – реліктовий ксилосапротрофний гриб, що належить до порядку Polyporales з відділу Basidiomycota. Він розвивається на зануреній у ґрунт деревині листяних і хвойних дерев (переважно бука та дуба) та викликає гниль білого типу.

Особливістю цього представника є дуже великі (50-80 см у діаметрі, іноді до 100 см), кущоподібно розгалуженні, однорічні плодові тіла, що розвиваються на ґрунті біля основи старих дерев. Численні м'ясисто-шкірясті шапинки гриба, діаметром від 10 до 30 см, розташовані черепитчасто. Поверхня шапинок бурувато-коричнева, зазвичай повстиста, край хвилястий. Гіменофор трубчастий, спочатку білий, згодом стає брудно-сірим, чорнішає у місцях дотику. Спори еліпсоїдні або яйцеподібні, гладенькі. Споривий відбиток білий. Габітуально він нагадує рідкісні трутовики *Grifola frondosa* та *Polyporus umbellatus*.

Ареал виду охоплює майже всю Північну Півкулю, хоча відомі його поодинокі знахідки на деревині евкالیпту у Новій Зеландії. В Україні цей вид був зареєстрований в Західному та Лівобережному Лісостепу, Лівобережному Поліссі, Розточчі, Гірському Криму та в Карпатах. Переважна більшість його знахідок у країні припадає на гірські регіони. Знахідки гриба з рівнинної частини країни є нечисленними і часто дуже старими.

Старі парки є цікавим об'єктом біологічних досліджень, які зазвичай залишаються поза увагою мікологів. Значною мірою це стосується і Раївського парку (околиці м. Бережани Тернопільської обл.), який було закладено ще у 1760 р. і який зараз має назву «Бережанський дендропарк». В парку представлено чимало старих екзотичних дерев, а також аборигенні види дерев (дуби, буки, липи), що росли на цьому місці ще до створення парку. Найстарішим деревом парку є 850-річний дуб Богдана Хмельницького.

У серпні 2022 р. на території Раївського парку під старим та великим деревом бука було знайдено два плодових тіла *M. giganteus*. Судячи з віку дерева, воно має природне походження і розвивалося на цьому місці задовго до того, як парк був створений. Це перша знахідка цього виду на території Українського Поділля до того ж у міському парку, що постійно відвідується людьми, та одна з небагатьох сучасних знахідок гриба на рівнинній частині України.

Подібні знахідки надають нам більше інформації про поширення та екологічні уподобання виду, а також його здатність розвиватися в умовах господарської та рекреаційної діяльності людини.

*Роботу виконано під керівництвом О.Ю. Акулова, канд. біол. наук, доцента кафедри мікології та фітоімунології ХНУ імені В.Н. Каразіна*